

Turcja udzieliła pomocy Nazarbayevowi w porwaniu uchodźcy politycznego Zhaksylyka Zharimbetova

W dniu 21 stycznia 2017 r. tureckie służby specjalne wraz z kazachstańskimi służbami specjalnymi wywoziły Zhaksylyka Zharimbetova, współpracownika kazachstańskiego polityka opozycyjnego Mukhtara Ablyazova z Turcji w nieznanym kierunku. Zharimbetowowi posiada status uchodźcy w Wielkiej Brytanii. Jego miejsce pobytu pozostaje nieznane.

W dniu 21 stycznia 2017 r. Akmaral Zharimbetova, żona Zhaksylyka Zharimbetova, zwróciła się do Fundacji Otwarty Dialog. Poinformowała ona, że w dniu 17 stycznia 2017 r. Zhaksylyk Zharimbetov został zatrzymany na lotnisku Sabiha Gokcen w Stambule. Władze tureckie nie przedstawiły żadnych dokumentów, które stanowiłyby podstawę do zatrzymania. Prawnikom ani razu nie zezwolono na widzenie z Zharimbetovem.

Według żony Zharimbetova, władze tureckie właśnie poinformowały, że przeciwko niemu zostały skierowane zarzuty, m.in. o sfalszowanie paszportu. Już wcześniej Kazachstan oskarżył Almę Shalabayevą (żonę Ablyazova) i Muratbeka Ketebayeva (sojusznika Ablyazova) o sfalszowanie paszportu, lecz Włochy i Polska uznały te zarzuty za bezpodstawne.

W dniu 21 stycznia 2017 r. służby specjalne Kazachstanu wywoziły Zharimbetova z Turcji wynajętym samolotem. Nadal nie wiadomo, gdzie obecnie znajduje się obywatel Kazachstanu. Według jego żony, tylko raz Zharimbetowowi udało się nawiązać kontakt telefoniczny i powiedzieć: "Jestem w państwie trzecim".

Już po raz drugi władze Kazachstanu uciekają się do porwania współpracowników Ablyazova w celu zmuszenia ich do zeznawania przeciwko niemu. W maju 2013 roku żona Ablyazova, Alma Shalabayeva, wraz ze swoją 6-letnią córką, zostały porwane we Włoszech. Dopiero dzięki wysiłkom organizacji praw człowieka, Parlamentu Europejskiego i ONZ rodzina mogła wrócić do Europy z Kazachstanu.

Kazachstan oskarża polityka opozycyjnego [Mukhtara Ablyazova](#) i jego współpracowników o 'sprzeniewierzenie środków finansowych'. Państwa członkowskie UE udzieliły azylu lub ochrony uzupełniającej współpracownikom Ablyazova i odmówiły ich ekstradycji. Międzynarodowe organizacje praw człowieka wystąpiły w obronie Ablyazova i osób z jego otoczenia.

W dniu 9 grudnia 2016 r., francuska Rada Stanu uznała sprawę Ablyazova za umotywowaną politycznie i [odmówiła jego ekstradycji](#). Jest prawdopodobne, że po tej decyzji władze Kazachstanu rozpoczęły bardziej aktywne działania w celu zemsty na Ablyazowie i jego współpracownikach. Dopóki Zhaksylyk Zharimbetov pozostaje w rękach władz Kazachstanu,

grożą mu tortury i śmierć.

W dniu 23 stycznia 2017 r. negocjacje w sprawie uregulowania konfliktu syryjskiego z udziałem władz rosyjskich i tureckich będą prowadzone w samej Astanie. Kazachstan, stawiający siebie w roli rozjemcy, w rzeczywistości narusza podstawowe umowy w dziedzinie praw człowieka.

Niniejszym apelujemy do Parlamentu Europejskiego, PACE, Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także do rządu Wielkiej Brytanii o reakcję na ten oburzający przypadek porwania uchodźcy politycznego i o pilne podjęcie następujących działań:

- **Ustalenie miejsca pobytu Zhaksylyka Zharimbetova.**
- **Stanowcze potępienie władz Turcji i Kazachstanu za pogardę wobec umów międzynarodowych dotyczących praw człowieka oraz żądanie natychmiastowego powrotu Zharimbetova do UE.**
- **Uzyskanie odpowiednich wyjaśnień od władz tureckich, które bez procesu sądowego wydały Zharimbetova Kazachstanowi, w odniesieniu do którego Zharimbetov otrzymał status uchodźcy.**

Wszystkie osoby pragnące wesprzeć nasze żądania są proszone o kierowane apeli do następujących osób i instytucji:

- Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Antonio Tajani - 1047 Bruksela, Belgia, Bât. Paul-Henri Spaak 09B011, Rue Wiertz / Wiertzstraat 60, tel: +32 (0) 2 28 45503 (Bruksela), +33 (0) 3 88 1 75503 (Strasburg);
- Przewodniczący PACE Pedro Agramunt — e-mail: pedro.agramunt@senado.es, tel: +33 88 41 23 41;
- Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców Filippo Grandi - Case Postale 2500 CH-1211 Genève 2 Dépôt, Szwajcaria, tel: +41 22 739 8111;
- Theresa May, Premier Wielkiej Brytanii – 10 Downing Street, Londyn, SW1A 2AA. Tel. +44 20 7925 0918, e-mail: <https://email.number10.gov.uk>;
- Amber Rudd, Minister Spraw Wewnętrznych Wielkiej Brytanii – 2 Marsham Street, Londyn, SW1P 4DF; 020 7035 4848. E-mail: public.enquiries@homeoffice.gsi.gov.uk;
- Izba Gmin, Londyn, SW1A 0AA, tel: +44 0800 112 4272, e-mail: hcenquiries@parliament.uk.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, prosimy o kontakt:

Lyudmyla Kozlovska – lyudmylakozylovska@odfoundation.eu

Igor Savchenko – igor.savchenko@odfoundation.eu

***

W odpowiedzi na [dramatyczny list](#), napisany przez Akmaral Zharimbetową, która zwróciła się do Fundacji Otwarty Dialog o pomoc w sprawie jej męża Zhaksylyka, Prezydent Fundacji, [Lyudmyla Kozlovska](#) wystosowała [pisemne zapytanie](#) do władz tureckich, w którym prosi o przedstawienie podstaw prawnych dla ścigania karnego obywatela Kazachstanu w Turcji.

W dniu 21 stycznia żona Zhaksylyka Zharimbetova w liście do Fundacji podkreśliła, że ani krewnym, ani prawnikom nie przedstawiono dokumentu, wyjaśniającego podstawy dla zatrzymania jej męża. Uzyskała jedynie informację, że w nocy z 20 na 21 stycznia 2017 r. Zhaksylyk Zharimbetov miał zostać wywieziony z Turcji do Kazachstanu wynajętym samolotem bez procesu sądowego, dochodzenia i pomimo statusu azylu politycznego, który Zharimbetov

otrzymał w Wielkiej Brytanii z powodu prześladowań politycznych w Kazachstanie.

W związku z powyższym, Prezydent Fundacji Otwarty Dialog, [Lyudmyła Kozlovska](#) zwróciła się do Prezydenta Turcji Recepta Erdoğan, Premiera Binali Yıldırma oraz Ministra Spraw Zagranicznych Turcji Mevlüta Çavuşoğlu z prośbą o wyjaśnienie wydanej przez władze tureckie decyzji odnośnie aresztowania obywatela Kazachstanu.

- Pobierz list Akmaral Zharimbetovej ([oryginał](#) oraz [tłumaczenie na język polski](#)), wystany do Fundacji Otwarty Dialog
- [Pobierz pismo Lyudmyły Kozlovskiej do Prezydenta Erdoğan, Premiera Yıldırma i Ministra Spraw Zagranicznych Çavuşoğlu](#)